

časy v AJ

Prítomný čas jednoduchý – Present Simple Použitie: 1.k vyjadreniu zvyku (I get up at 7.30. – Vstávam o 7.30 hod). 2.k vyjadreniu skutočnosti, ktorá má trvalú platnosť alebo je platná po dlhú dobu – zvyk. (We come from Spain. – Pochádzame zo Španielska.; I live in Oxford. – Bývam v O.) Oznamovací spôsob I live You live She, He, It lives in Australia. We live You live They live Bývam, býva .. v Austrálii. Have je nepravidelné. She has a dog. – Má psa. Zápor I don't live You don't live She, He, It doesn't live in France. We don't live You don't live They don't live doesn't = does not Nebývam, nebýva .. vo Francúzsku. Otázka do I do you Where does she, he, it live? do we do you do they Kde bývaš, býva...? Otázka v 3. osobe jednotného čísla sa tvorí pomocou does pred predmetom. Otázka s odpoveďou áno/nie Do I Do you Does she, he, it live in France? Do we live in the mountains? Do you Do they Bývaš, býva vo Francúzsku? Bývam, býva v horách? Krátka odpoveď Yes, I do. – Áno, bývam. Yes, he does. – Áno, býva. No, I don't. – Nie, nebývam. No, she doesn't. – Nie, nebývam. Výslovnosť s z works ak je pred is ak je pred speaks s spoluhláska comes s samohláska walks lives has Výnimka: likes Prítomný čas priebehový – Present Continuous Použitie: 1.k vyjadreniu činnosti, ktorá sa odohráva teraz v tomto okamžiku They're playing football in the garden. – Hrajú futbal v záhrade. She can't answer the phone because she's washing her hair. – Nemôže ísť k telefónu, pretože si umýva vlasy. 2.k vyjadreniu činnosti, ktorá trvá istú dobu v súčasnosti, nie však v tomto okamžiku She's studying Maths at university. – Študuje matematiku na univerzite. I'm reading a good book by Henry James. – Čítam dobrú knihu od Henryho Jamesa. 3.k vyjadreniu plánovanej činnosti v budúcnosti I'm meeting Miss Boyd at ten o'clock tomorrow. – Stretnem sa so slečnou B. zajtra o 10 hod. He's starting French lessons next week. – Začne chodiť na francúzsky kurz budúci týždeň. What are you doing at the weekend? – Čo budeš robiť cez víkend? Tvorí sa: Tvarom slovesa to be (am, is, are) + významové sloveso s koncovkou - ing. Oznamovací spôsob – kladná a záporná veta I am You are She, He, It is We are (not) going outside. You are They are Ja (ona) pôjdem/nepôjdem von. Otázka Where am I is she, he, it going? are we, you, they Kam idem (ide, ideme)? Otázka s odpoveďou áno/nie Are you having a good time? Yes, we are. – Darí sa Vám dobre? Áno, darí. Is my English getting better? Yes, it is. – Zlepšuje sa moja angličtina? Áno, zlepšuje. Are they having a party? No, they aren't. – Budú mať večierok? Nie, nebudú. Prítomný čas jednoduchý – popisuje veci, ktoré majú trvalú platnosť alebo platia po dlhú dobu. I come from Switzerland. Pochádzam zo Švajčiarska. He works in a bank. – Pracuje v banke. Prítomný čas priebehový – popisuje udalosti, ktoré sa odohrávajú teraz v tomto okamžiku alebo udalosti prebiehajúce určitú dobu. Why are you wearing a suit? You usually wear jeans. – Prečo máš na sebe oblek? Obyčajne nosíš džínsy. Hlaskovanie slovesa + ing 1. veľa slovies končí na -ing wear – wearing, go – going, cook – cooking, hold – holding. 2. ak sa infinitív končí na - e, vynecháva sa - e write – writing, smile – smiling, take – taking. 3. keď jednoslabičné sloveso má jednu samohlásku a končí sa na spoluhlásku, zdvojuje sa spoluhlásku sit – sitting, get – getting, run – running. Minulý čas jednoduchý – Past Simple Použitie: 1. k vyjadreniu ukončenej činnosti v minulosti (We played tennis last Sunday. – Minulú nedeľu sme hrali tenis.) 2. k vyjadreniu činnosti, ktorá nasleduje po sebe v príbehu. (James came into the room. He took off his coat and sat down on the bed. – James vošiel do izby. Vyzliekol si plášť a posadil sa na posteľ.) Minulý čas jednoduchý sa používa s časovými výrazmi, ktoré určujú minulosť. (last year ...) Tvorí sa: 1. u pravidelných slovies pridaním koncovky - ed, d (ak sa sloveso končí na e) – worked, started, lived, loved; 2. ak sloveso má jednu slabiku a jednu samohlásku a jednu spoluhlásku, spoluhlásku sa zdvojuje – stopped, planned; 3. sloveso, ktoré končí na spoluhlásku + y sa mení na ied – studied, carried; 4. u nepravidelných slovies sa tvorí nepravidelne. Forma minulého času je rovnaká vo všetkých osobách, koncovka slovesa je nemenná. Oznamovací spôsob I You She, He, It went We moved to London in 1985. You They Ja (ty) som odišiel do Londýna v roku 1985. / My (vy) sme sa vysťahovali do Londýna v roku 1985. Zápor I You She, He, It didn't go to London. We move You They Ja som neišiel do Londýna. / My sme sa nesťahovali do Londýna. Zápor v minulom čase je vyjadrený pomocou pomocného slovesa did not,

významové sloveso má tvar infinitívu (bez to). Didn't + infinitív (bez to) použijeme vo všetkých osobách, koncovka slovesa sa nemení. Didn't kladieme za podmet a pred sloveso. Otázka Where/When did you, I she, he, it go? we you they Kedy si odišiel? /Kam ste odišli? Otázka v minulom čase sa tvorí pomocným slovesom did, významové sloveso má tvar infinitívu (bez to). Did + infinitív (bez to) použijeme vo všetkých osobách, koncovka slovesa sa nemení. Did v otázke kladieme pred podmet. Otázka s odpoveďou áno/nie Did I, we, you, they like the film? she, he, it like the family? Páčil sa ti ten film?/Mali radi rodinu? Krátka odpoveď Yes, she did. - Áno, páčil/mala. No, I didn't. - Nie, nepáčil/nemám. Minulý čas priebehový - Past Continuous Použitie: 1. vyjadruje minulú aktivitu, ktorá mala trvanie (I met her while I was living in Paris.; You were making a lot of noise last night. What were you doing?) 2. aktivitu, ktorá sa stala pred dejom vyjadrujúcou sa minulým časom (She was making coffee when we arrived.; When I phoned Simon, he was having dinner.) 3. aktivitu prebiehajúcu pred a pravdepodobne po čase v minulosti (When I woke up, the sun was shining. What were you doing at 8.00 last night?) Minulý čas priebehový sa používa k vyjadreniu činnosti v minulosti, ktorá trvala po určitú dobu. What were you doing at 9.00 last night? - Čo si robil včera o 9 hod. večer? I was watching TV. - Pozeral som TV. (I started watching before 9.00 and continued after 9.00. - Začal som pozerať pred deviatou a pokračoval som po deviatej.) Tvorí sa: was/were (minulý čas od to be) + sloveso s koncovkou - ing Oznamovací a záporný spôsob I was working. She, He, It wasn't (was not) We were You weren't They (were not) Ja (ty) som odišiel do Londýna v roku 1985. / My (vy) sme sa vysťahovali do Londýna v roku 1985. Otázka What was I doing ? she, he, it were we you they Krátka otázka a odpoveď Were you working yesterday? - Pracoval si včera? Yes, I was. - Áno, pracoval. Was she studying when you arrived? - Študovala, keď si prišiel? No, she, wasn't. Nie, neštudovala. 5. Pomocné sloveso budúceho času „will“ Použitie: 1. K vyjadreniu budúceho úmyslu alebo rozhodnutia, ktoré sme urobili v okamžiku rozhovoru. I'll have a steak, please. - Dám si steak, prosím. I'll give you your book tomorrow. - Vrátim tvoju knihu zajtra. 2. K vyjadreniu skutočnosti v budúcnosti. Hovoriaci si myslí: „Táto akcia sa stane určite niekedy v budúcnosti“. Liverpool will win the cup. - Liverpool vyhrá pohár. The Queen will open the new hospital next Thursday. - Kráľovná otvorí novú nemocnicu budúci štvrtok. Tvorí sa: will + infinitív (bez „to“) Will je modálne pomocné sloveso. Forma použitia „will“ je rovnaká vo všetkých osobách. Oznamovací a záporný spôsob I, You 'll (will) arrive next week. We, They She, He, It won't (will not) Prídem budúci týždeň. Otázka When will I, you arrive? we, they she, he, it Kedy príde? Otázka a odpoveď áno/nie Will you be here next week? Yes, I will. - Budeš tu budúci týždeň? Áno, budem. Will the meal be expensive? No, it won't. - Bude to jedlo drahé? Nie, nebude. Poznámka No, I won't - sa bežne nepoužíva, pretože je to nezdvorilé. Znamená to: I don't want to help you. - Nechcem ti pomôcť. Zdvorilá záporná odpoveď v tomto prípade by bola: I'm afraid I can't. - Lutujem, ale nemôžem. 6. Vyjadrenie budúceho času pomocou „going to“ Použitie: 1. K vyjadreniu budúceho rozhodnutia, úmyslu alebo plánu, ktorý sme urobili pred momentom kedy hovoríme. We're going to move to London.- Budeme sa sťahovať do Londýna. How long are they going to stay in Rome? - Ako dlho zostanú v Ríme? She isn't going to have a birthday party. - Nebudeme mať večierok k narodeninám. Poznámka: Podobným spôsobom sa môže použiť i prítomný čas priebehový pre plánovanie alebo usporiadanie vecí v budúcnosti, hlavne so slovesami „come“ a „go“. She's coming on Friday. - Príde v piatok. I'm going home early tonight. - Dnes večer pôjdem domov skoro. We're meeting Alan at the airport. - Stretneme sa s Alanom na letisku. 2. Môžeme vidieť alebo cítiť teraz, že sa určite stane niečo v budúcnosti. Look at those clouds! It's going to rain. - Pozri sa na tie mraky! Bude pršať. Watch out! That box is going to fall. - Dávaj pozor! Tamtá krabica spadne. You work so hard. You're going to be rich and successful. - Pracuješ tak usilovne. Budeš bohatý a úspešný. Tvorí sa: am/ is/ are + going + to + infinitív Oznamovací a záporný spôsob I 'm (am) 'm not He, she, it 's (is) isn't going to work. We, you, they 're (are) aren't Otázka When am I going to arrive? is she, he, it are we, you, they Otázka a odpoveď áno/nie Are they going to get married? Yes, they are. / No, they aren't. - Budú sa brať? Áno, budú./Nie, nebudú. 7. Predprítomný čas jednoduchý - Present Perfect Simple Použitie: Popisuje udalosť, ktorá pokračuje z minulosti do prítomnosti. Má význam prítomného času. Pozerá sa späť z prítomnosti do minulosti a vyjadruje, že sa niečo stalo skôr a svojimi následkami trvá do súčasnosti. 1. Vyjadruje činnosť v minulosti. Zaujímame sa o zážitky ako o časť niečoho života. I've travelled a lot of Africa. - Veľa som cestoval v Afrike. They've lived all over the world. - Žili po celom svete. Vo vetách podobného typu sa

obyčajne používa v otázke „ever“ a v zápore „never“. Have you ever been in a car crash? – Zažili ste niekedy zrážku áut? My mother has never flown in a plane. – Moja matka nikdy neletela v lietadle. 2. Vyjadruje činnosť alebo stav, ktorý začal v minulosti a pokračuje do prítomnosti. I´ve known Alice for six years. – Poznám Alicu 6 rokov. How long have you worked as a teacher? – Ako dlho pracujete ako učiteľ? Vo vetách podobného typu sa bežne používajú predložky „for“ a „since“. We´ve lived here for two years. (a period of time) – Bývame tu dva roky. (časové obdobie) I´ve had a beard since I left the army. (a point in time) – Mám bradu od tej doby, čo som opustil armádu. (bod v čase) Poznámka: V mnohých jazykoch sa predprítomný čas vyjadruje prítomným časom. Je to svojím spôsobom logické. – Peter is a teacher for ten years. – Peter je učiteľom 10 rokov. Avšak AJ má predprítomný čas, ktorý sa díva z prítomnosti do minulosti. Takže v AJ povieme: Peter has been ... Nesprávne: Peter is a teacher for ten years. Správne: Peter has been a teacher for ten years. –Peter je učiteľom 10 rokov. Predprítomný čas vyjadruje minulú akciu s výsledkom v súčasnosti. Často vyjadruje nedávnu (súčasnú) akciu. I´ve lost my wallet. (I haven´t got it now.) – Stratila som peňaženku. (Nemám ju teraz.) The taxi´s arrived. (It´s outside the door now.) – Prišiel taxík. (Je teraz vonku za dverami.) Has the postman been? (Are there any letters for me?) – Bol tu poštár? (Sú tu nejaké listy pre mňa?) Príslovky just, already a yet sa často používajú. Yet sa používa v otázke a zápore. She´s just had some good news. Mám práve dobré správy. I´ve already had breakfast. – Mal som už raňajky. Has the postman been yet? – Už tu bol poštár? It´s 11.00 and she hasn´t got up yet. – Je 11.00 hodín a ešte nevstala. already – už + just – práve, presne (kratší čas) + yet – ešte ? - Tvorí sa: have/has + sloveso + -ed (minulé prídavné) Oznamovací a záporný spôsob I, You´ve (have) worked in a factory. We, They haven´t She, He, It´s (has); hasn´t Otázka Have I, you been to the United States? we, they Has she, he, it Otázka a odpoveď áno/nie Have you been to Egypt? Yes, I have./No, I haven´t. – Bol si v Egypte? Áno, bol./Nie, nebol. Poznámka V krátkych odpovediach sa nemôže použiť kladný stiahnutý tvar: I´ve, they´ve, he´s.... Nesprávne: Yes, I´ve.; Yes, we´ve. Správne: Yes, I have.; Yes, we have. 8. Present Perfect Continuous – Predprítomný čas priebehový Použitie: 1. K vyjadreniu činnosti, ktorá trvale pokračuje do prítomnosti. We´ve been waiting here for hours! – Čakáme tu celé hodiny! It´s been raining for days. – Prší celé dni. 2. K odvolaniu na činnosť, ktorej výsledok trvá do prítomnosti. I´m hot because I´ve been running. – Je mi horúco, pretože som behal. I haven´t got any money because I´ve been shopping. – Nemám žiadne peniaze, lebo som nakupoval. Poznámka: 1. Niekedy je len malý alebo žiadny rozdiel medzi použitím predprítomného času jednoduchého a priebehového. How long have you worked here? = How long have you been working here? – Ako dlho tu pracujete? 2. Niektoré slovesá svojím významom dávajú predpoklad dlhého trvania, napr. wait – čakať, work – pracovať, learn – učiť sa, travel – cestovať, play – hrať .. Tieto slovesá môžeme nájsť v predprítomnom čase priebehovom. I´ve been playing tennis since I was a boy. – Hrám tenis od doby, keď som bol chlapec. Niektoré slovesá svojím významom nemajú predpoklad dlhého trvania, napr. find – nájsť, start – začať, buy – kúpiť, die – zomrieť, lose – stratiť, break – zlomiť, stop – zastaviť .. Je neobvyklé nájsť tieto slovesá v predprítomnom čase priebehovom. I´ve bought a new dress. – Kúpila som si nové šaty. My cat has died. – Moja mačka zomrela. My radio´s broken. – Moje rádio je rozbité. 3. Slovesá, ktoré vyjadrujú stav (napr. like – mať rád, love – milovať, know – poznať, have – mať vo význame vlastniť) nenájde v predprítomnom čase priebehovom. We´ve know each other for a few weeks. – Poznáme sa navzájom niekoľko týždňov. How long have you had your car? – Ako dlho máš svoje auto? Nesprávne: We´ve been knowing each other for weeks. 4. Predminulý čas jednoduchý použijeme vo vete s ukončenou činnosťou k vyjadreniu množstva. I´ve written three letters today. – Napísal som tri dopisy denne. (Mám ich napísané ...). V tomto prípade nie je možné použiť priebehový tvar. I´ve been writing three letters today. Tvorí sa: has/have + been + sloveso + -ing (prítomné prídavné) Oznamovací a záporný spôsob I, we, you, they´ve (have) haven´t been working. He, she, it´s (has) hasn´t Otázka How long have I, we, you, they been working? has she, he, it Otázka a odpoveď áno/nie Have you been running? Yes, I have./No, I haven´t. – Beháte? Áno, behám./Nie, nebehám. Has he been shopping? Yes, he has./No, he hasn´t. – Nakupuje? Áno, nakupuje./Nie, nenakupuje. 9. Past Perfect – Predminulý čas Použitie: K vyjadreniu deja v minulosti, ktorý sa stal pred iným dejom v minulosti. Action 2 Action 1 When I got home, John had cooked a meal. – Keď som prišla domov, John mal uvarené jedlo. Poznámka: When I got home, John cooked a meal. (First I got home, then John cooked.) Keď som prišla domov, John uvaril jedlo. (Najskôr

som prišla domov, potom John varil.) When I got home, John had cooked a meal. (John cooked a meal before I got home.) Keď som prišla domov, John mal uvarené jedlo. (John varil jedlo predtým, než som prišla domov.) Tvorí sa: had + sloveso + ed (minulé prídavné) Oznamovací a záporný spôsob I, we, you, they 'd (had) hadn't arrived before. He, she, it Otázka Had I, we, you, they left? she, he, it Otázka a odpoveď áno/nie Had the play already started when you arrived? Yes, it had./No, it hadn't. - Začala už hra, keď si prišiel? Áno, začala./Nie, nezačala. Past Continuous - Minulý čas priebehový When Saskia arrived home, Bradley was packing. → prišla domov uprostred toho ako balil kufre (dlhší dej) Past Simple - Minulý čas jednoduchý When Saskia arrived home, Bradley packed. → prišla domov a on potom balil kufre (chronologicky) Past Perfect - Predminulý čas When Saskia arrived home, Bradley had packed. → prišla domov a on už predtým balil, ako ona prišla Trpný rod - The passive Použitie: 1. Predmet v činnom rode sa v trpnom rode stáva podmetom. Činný rod : Shakespeare wrote Hamlet. - predmet Shakespeare napísal Hamleta. Trpný rod: Hamlet was written by Shakespeare.- podmet Hamlet bol napísaný Shakespeareom. 2. Trpný rod je iný spôsob, ako vyjadriť činný rod. Výber činného alebo trpného rodu zaleží na tom, čomu dávame prednosť alebo o čo sa viac zaujímate. Hamlet was written in 1600. (We are more interested in Hamlet.) - Hamlet bol napísaný v roku 1600. (Zaujímate sa viac o Hamleta.) Shakespeare wrote comedies, histories and tragedies. (We are more interested in Shakespeare.) - Shakespeare písal komédie, histórie a tragédie. (Zaujímate sa viac o Shakespeara.) Poznámka: Niektoré slovesá, napr. give, send, show .. majú 2 predmety: osobu a vec. She gave me a book for my birthday. Dala mi knihu k narodeninám. V trpnom rode je obvykle podmetom osoba, nie vec. I was given a book for my birthday. - K narodeninám som bola obdarovaná knihou. Tvorí sa: am/is/are + sloveso + - ed (minulé prídavné) was/were has/have been will Poznámka: 1. Pravidlá pre užívanie času sú rovnaké ako pre trpný tak aj pre činný rod. a) Trpný rod v minulom čase vyjadruje ukončenú akciu v minulosti. America was discovered by Christopher Columbus. - Amerika bola objavená Krištofom Kolombusom. b) Trpný rod v prítomnom čase vyjadruje zvyk. My car is serviced regularly. - Moje auto je dávané do servisu pravidelne. c) Trpný rod v predprítomnom čase vyjadruje činnosť, ktorá začala v minulosti a pokračuje do prítomnosti. Diet Coke has been made since 1982. - Diétna Coca-Cola je vyrábaná od roku 1982. 2. Pasívny infinitív (to be + sloveso + -ed) sa používa po modálnych pomocných slovesách a ostatných slovesách, po nich nasleduje infinitív. Driving should be banned in city centres. - Jazda autami by mala byť zakázaná v centrách miest. The house is going to be knocked down. - Ten dom bude zbúraný. Trpný rod prítomný Pozitívny a negatívny tvar English is spoken all over the world. - Angličtinou sa hovorí na celom svete. Renault cars are made in France. - Autá Renault sú vyrábané vo Francúzsku. My children aren't helped with their homework. - Mojim deťom sa nepomáha s domácou úlohou. Coffee isn't grown in England. - Káva nerastie v Anglicku. Otázka Where is rice grown? - Kde sa pestuje ryža? Are cars made in your country? - Sú vo vašej krajine vyrábané autá? Trpný rod minulý Pozitívny a negatívny tvar My car was stolen last night. - Moje auto bolo ukradnuté minulú noc. The animals were frightened by a loud noise. - Zvieratá sa poľakali hlasitým zvukom. He wasn't injured in the accident. - Nebol zranený pri nehode. The thieves weren't seen by anyone. - Zloději neboli nikým videní. Otázka How was the window broken? - Ako bolo okno rozbité? Were the plants watered last night? - Boli rastliny zalievané včera večer? Trpný rod predprítomný Pozitívny a negatívny tvar I've been robbed! - Bol som okradnutý! Diet Coke has been made since 1982. - Diétna Coca - Cola je vyrábaná od roku 1982. They haven't been invited to the party. - Neboli pozvaní na párty. Otázka How many times have you been hurt playing football? - Koľkokrát si bol zranený pri futbale? Has my car been repaired? - Bolo moje auto opravené? Trpný rod budúceho času - will Pozitívny a negatívny tvar 10 000 cars will be produced next year. - 10 000 áut bude vyrobených budúci rok. The cars won't be sold in the U. K. - Autá nebudú predané vo Veľkej Británii. Otázka Will the children be sent to a new school? - Budú deti poslané do novej školy? Krátka odpoveď Are cars made in your country? Yes, they are./No, they aren't. - Sú vo Vašej krajine vyrábané autá? Áno, sú./Nie, nie sú. Were the plants watered last night? Yes, they were./No, they weren't. - Boli rastliny polievane včera večer? Áno, boli./Nie, neboli. Has my car been repaired? Yes, it has./No, it hasn't. - Bolo moje auto opravené? Áno, bolo./Nie, nebolo. Will these cars be produced next year? Yes, they will./No, they won't. - Budú tieto autá vyrobené budúci rok? Áno, budú./Nie, nebudú.